

יום	יום לחודש	יום מוה"ר	ליקוטי מוה"ר	ליקוטי הלכות מוה"ר	משנה ברורה	חיי מוה"ר	שולחן ערוך
שבת	כ"ט	טז	קמ"ד	חזרה	תקצ"ג	י"א	י"א
א	ל'	טז	קמ"ה	כ"ד	תקצ"ג	י"ב	י"ג
ב	א'	יז	קמ"ו	כ"ד	תקצ"ג	י"ד	ט"ו
ג	ב'	יז	קמ"ז	כ"ה	תקצ"ג	ט"ז	י"ז
ד	ג'	יח	קמ"ח	כ"ה	תקצ"ג	א'	ב'
ה	ד'	יח	קמ"ט	כ"ו	תקצ"ג	ג'	ד'
ו	ה'	יט	קנ	חזרה	תקצ"ג	ה'	א'

בקרני אור

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכתער שליט"א

432 | פרשת ראה | כ"ט אב תשפ"ה

דבר המערכת

"שבת מברכין אלול" - מצד אחד, הלב מתנשא ומתרום לקראת חודש הרחמים והסליחות, חודש אשר ימין ה' פשוטה באהבת חסד. כל אחד מבקש רוצה ומיחל לשוב ולהתחדש בעבודת ה'. הלבבות הומים לקראת ה"ראש השנה שלו" העולה על הכל, וכולנו תפילה שאכן נזכה לכך בשלום ובשלווה בשמחה ובטוב לבב.

אבל מאידך, הלבבות שסועים כל כך. בימים טרופים אלו, כאשר משנאי ה' נשאו ראש והחלו לבצע זממם ללכוד בחורי ישראל טהורים כדי להכריחם להיכרת ח"ו מצור מחצבתם, ועדיין החרב מונפת גם על המתים לעקרם ממקום מנוחתם, בהצטרף לכל שאר הגזירות הרעות על כל הקדוש והיקר.

אולם, חובתנו להתחזק ולהאמין שהכל לטובה, ושגם נצחק וניחל ונעשה את המוטל עלינו יתהפכו כל אלו לטובה מופלאה. וכדברי רבי נתן: **"בכל שנה ושנה מתחדש הכל לגמרי, ובדאי יגמור ה' יתברך והצדיקים מה שהתחילו. ואם עובר עלינו מה שעובר בכלל ובפרט, והסטרא אחרא והבעל דבר מתפשט לאורך ולרוחב בכל פעם, אף על פי כן ה' יתברך עוזר לנו בכל יום, ובפרט בכל שנה, שאנו מקבלים קדושת ראש השנה וכו'". ונגמר בכל שנה תיקונים חדשים לכל אחד, באופן שיוכל כל אחד להתחדש לטובה תמיד, ובלבד שיאמין בהאמת שה' יתברך מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, ובפרט בכל שנה ושנה, עד שסוף כל סוף יהיה נגמר התיקון בשלימות" (ליקוטי הלכות, ספר תורה ד, ח).**

בשבוע העבר זכו בני כוללנו בבית שמש לקחת חלק בגופם במחאות היומיות במקום חילול הקברים בעיר 'הוד', שעה ארוכה עמדו וזקקו, בדברי מחאה וביריבי תפלות וזעקות לביטול רוע הגזירה. אנו מאמינים ש"לית רעותא טבא דאתאביד", ובוודאי יעשו הדברים רושם למעלה להתגלות כבוד ה' מהרה עלינו ועל כל ישראל, בביטול מלכות הרשעה, ובהתכונן מלכות ה' יתברך בעולם בפאר וכבוד.

העורכים

פניני אור

אמרות טהורות מרביה'ק ותלמידיו

אמירת תהלים מסגל מאד לרפאות החולה. וצריך שיהיה לו בטחון חזק על זה, ועל ידי זה יושעו ה' ויתרפא ונקום מקליו.

(ליקוטי עצות)

הדריכני באמתך

שיעשה יוצא בזה. וזהו 'וברכתך בכל אשר תעשה', היינו בכל מה שתעשה, יהיה מה שיהיה, אפילו דבר קל וקטן ומסיים שם "ולא די שאינו מרויח כלל על ידי דאגתו ועצבותו ויגיעות רבות וטרחות עצומות שלו, אדרבא, הוא מפסיד שפע פרנסתו הרבה".

זהו שקר גס שטורד רבבות בני אדם, בחשבם שהם הממונים על פרנסתם, ושקד אם ישחירו פניהם להשגתה יוכלו להתפרנס. לעומת זאת, האמת היא, שיש לנו לבטוח בה' הטוב והמטיב שרוצה להיטיב לנו ולפרנסנו בכל עת ורגע. וכמו שרבינו הקדוש מביא שם (בלקו"מ סי' כ"ג הנ"ל) "ואני אבטח בך - שהוא ההיפוך מתאות ממון, כי המשווק בתאות ממון אינו בוטח בה', אך ואני אבטח בך, שתוכל להזמין לי פרנסתי בסיבה קלה ואהיה שמח בחלק ולא אהיה משוקע בתאות ממון".

שקר נוסף הוא: דמיון הרווחים. בני אדם משקיעים, לווים כספים, טרודים ועמלים, ולבסוף לא נשאר בידם כלום. זהו תעתוע דמיון ושקר עצום שמאחז עיניים בצורה אכזרית, וכלשון רבינו הקדוש שם: "וכל המתדבקים בתאות ממון הם בעלי חובות, כמו שאנו רואים בחוש, שאין מסתפקים בממונם ולווים ממון מאחרים ונדמה להם שהם משתכרים שכר הרבה, ואחר כך מתים בעלי חובות", וכפי שרבי נתן כותב (בלקוטי הלכות, רביה' ח"ב) **"תאות ממון הוא שקר גמור, שנדמה שמרויח ולסוף אין נשאר בידו כלום, כי הוא בחינת שקר"**.

והשקר העולה על כולנו, כאשר המוריות הזאת מציירת לאדם שאין מי שמשגיח עליו חלילה, הוא חש עצמו כמופקד לגורלו האכזרי. העניות הזאת נתפסת בעיניו כהשלכה וניתוק, שגורמים לו לאבד את השמחה ואת הרצון לעשות בעבודת ה' בתקופה קשה שנדמית לו כימים שאין בהם חפץ. במקום להבין ש'את אשר יאהב ה' יוכיח', וכדברי רבינו הקדוש (לקוטי מוה"ר, ח"א ע"ד): **"ואלו הדינים והיסורים הם נראים כהתרחקות, כאילו רוצים להרחיקו מעבודתו ח"ו, ובאמת זה ההתרחקות הוא עיקר ההתקרבות, כי אלו הדינים וההתרחקות הם לטובתו, בחינת את אשר יאהב ה' יוכיח, כדי שיעמוד בנסיון הזה, ויתגבר ויתאמץ להתקרב יותר"**.

יסורי העניות נועדו לקרב, לרומם ולנשא, בזה ובבא. ולעומת זאת, היצר מצייר מציאות זו זמן של אומללות חסרת ערך. זהו 'האנפין חשוכין' [הפנים החשוכות] של תאות ממון ומוריות הפרנסה שמפצים שקר נורא זה והופכים התקרבות זו להתרחקות אכזריות וחושך.

והעצה על כך היא: לשבר תאוה זו. לקום ולעשות את ההיפך הגמור; לא זו בלבד שלא להתעצב, אלא לפזר מממונו לצדקה ולהאמין בהשגחה. הצדקה מביאה את אמונת ההשגחה **המשך בעמוד ד'**

הוא משתדל שלא להרהר אחר מידותיו יתברך, לא לבעט ביסורים ולא להתלונן, אבל בלבו פנימה שורה עצבות ודכדוך; החובות והמצוקה הכספית גורמים לו לאבד את לבו ומוחו. כל היום דעתו נתונה האין לשרוד. תורתו תפילתו התבודדותו ועבודת ה' שלו נתונים במין ערפל, בלי ישוב הדעת ובוודאי שלא בשמחה, מה עושים?!

נתאר לעצמנו יהודי שנולד לו בן ראשון, הכל מסביבו מתרגשים ושמחים, מודים ומהללים, ואילו בעל השמחה בעצמו יושב ופניו נפולות, נראה שעולמו חרב עליו. כאשר מנסים לברר על מה הוא עצב, מסביר האב בפשטות, שהיות ועתה נפל עליו עול לכלכל עולל זה ועדיין אינו יודע מהיכן יקח את הממון לכך, בנוסף לכך יאה עליו לגדלו ולחנכו והרי נודע גודל הקשיים שיש כיום בחינוך הילדים, מה גם שבבוא העת יצטרך להשיאו והדברים כרוכים בהוצאות עצומות, ע"כ הוא עצב ומלא יגון על מר גורלו, שהענישוהו והטילו עליו מן השמים מעמסה נוראה שכזו...

כל בר דעת יבין שאדם זה פשוט שרוי בשקר. מי שמתאר הולדת בן כצרה, הרי זה שקר גמור. התורה ציוותה לשמוח ולהודות על מתנה עצומה זו, ומי שמתאר זאת כצרה צרורה הרי זה משקר ומעוות את המציאות הפשוטה.

אולם לא רק העצב בעת הולדה שרוי בשקר; גם מי ששרוי בעצב על מיעוט פרנסתו שרוי בשקר. רבינו הקדוש מלמדנו (בלקו"מ, ח"א כ"ג א') **"ש'הנופלים בתאוות ממון ואינם מאמינים שהקב"ה יכול לפרנס את האדם בסיבה קלה ורודפים אחר פרנסתם ביגיעות גדולות והם אוכלי לחם בעצבון ועצבות ומרה שחורה, אלו בני אדם נקשרים בפנים דסטרא אחרא"**. ובהמשך דבריו שם מבאר שאור הפנים הוא 'אמת', ולעומת זאת העצבות הזאת היא ה'שקר'.

רבינו הקדוש לא מדבר רק על מי שחומד ממון הרבה, אלא בפירוש על זה שנכנס בעצב ודאגה ומוריות על פרנסתו, וחושב שכל המשא מוטל עליו, ושגם לא יתייגע ביגיעות גדולות לא יוכל להתפרנס. ומוריות הפרנסה היא דבקות בשקר.

הרבה שקרים כלולים במוריות זו, כיון שהאמת היא שההשתדלות לא צריכה להיות ביגיעות גדולות, וכפי שרבי נתן (בהלכות רביה' ח"ג) מלמד ע"פ מה שחז"ל (בספרי פרשת ראה) לומדים מהאמור בפרשתנו שישנה חובת השתדלות עיי"ש, אולם מדויק מלשון הכתוב שההשתדלות דיה בעשיה קטנה ואין צורך ביגיעות ובמוריות לכך, וכלשון קדש: "אסור לאדם לדחוק את השעה ולרדוף אחר פרנסה ביגיעות גדולות, כאילו ח"ו הפרנסה תלויה בזה לבד, כי אדרבא, על ידי זה נתמעט פרנסתו, כי כל הדחוק את השעה השעה דוחקתו. כי אין צריך לעשות משא ומתן ועסק רק לצאת ידי מצות עשיית משא ומתן באמונה, כדי לעשות איזה כל וצינור לקבל ההשפעה, וכל מה

לתגובות והערות
3323796@gmail.com
ניתן לקבל את הגיליון באימייל מידי שבוע

הדל"נ 6:39 - נין החמה 6:05 - מוזק"ש 8:37
צאת השבת 7:52 - צאה"ש לר"ת 8:31

הצנע לכת' גם בתוך ביתו...

שאלה:

בתחילה רציתי להודות לכם על המאמרים הנפלאים בשבועות האחרונים בענין 'הצנע לכת', אשר הוא ענין חשוב ונשכח מאד. חן חן לכם. ועתה נפשי בשאלתי אשר התעוררה אצלי אחר קריאת המאמרים: האם גם מאשתו ובני ביתו ראוי לו לאדם להיות הצנע לכת, ולהסתיר את מעשיו ועבודותיו?

תשובה:

אכן, מצאנו בכמה ספרים קדושים, שענין 'הצנע לכת' הוא גם בתוך הבית פנימה... וכמו שכתב לדוגמא הפלא יועץ: "בכל המצוות ולימודים ומידות חסידות וסדר קדושה, העושה מעשיו בסתר הרי זה מתעלה, וניצל מחשש יוהרא ומעין הרע, ומורה שמעשיו לשם שמים, ואת צנועים חכמה, והברכה שורה, ואין יצר הרע שולט בו, וכהנה רבות כמה מעלות טובות. ואפילו מבני ביתו יסתיר ענייניו, אם לא שעושה דווקא לשם שמים שילמדו ממנו" (פלא יועץ, ערך 'סת'ר). וכן כתב במקום אחר: "האיש השלם יסתיר מעשיו כאשר יוכל אפילו מבני ביתו" (שם, ערך 'תענית').

וכן הביא בספר 'הנהגות צדיקים' דבריו של הרה"ק רבי אליעזר צבי מקאמרא (אותו כו) שכתב: "הצנע לכת עם ה' לבל יגלה מצפוניו של עבודתו להשי"ת לזולתו... וכל עשיותיו יהיה עיקר בינו לבין קונו יתברך. וכן אל ידבר דברים כאלה שמהם יכול הנשמע ממנו לידע דרך עבודתו היאך הוא מתנהג בביתו. ואם יוכל להסתיר בעבודתו שאפילו בני ביתו לא ידעו מצפוניו לבו - מה טוב".

ואכן, כך מצאנו הלכה למעשה אצל רבינו הקדוש, שהיה

'הצנע לכת' אפילו בביתו. וכמובא בספר 'שיח שרפי קודש' שיחתו של רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל בענין זה:

"הרחיב בשם אנשי-שלומנו שבבחו של רבינו, בפרט במדת ה'הצנע לכת' שלו, שאף שהיה מרבה כל כך בתעניות וסיגופים עד שלא אכל משך כל השבוע, אף על פי כן לא ידעה מזה זוגתו ולא הרגישה בדבר, מחמת שהיה מצניע עצמו למעלה מכל שכל וסברא. הן בעצם אי האכילה שלא אכל, והן בהתנהגות והסבלנות שלא ניכר בו שום שינוי ולא שום כעס ותרעומת חלילה הנובע מחמת היסורים כדרך הטבע הרגיל. והנהגה צנועה כזו, נפלאה מדעתנו לגמרי לגמרי" (שי"ש"ק, ג, שער).

וכך גם על אנ"ש לדורותיהם ידועים כמה עובדות על גודל צניעותם והסתרתם בעבודת ה', עד שהרבה מעבודותיהם לא היו ידועות אפילו לבני ביתם. כי לא עשו עסק מעצמם, ולא עסקו לספר על עצמם.

ולדוגמא - מה שסיפר רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל על חמיו הגדול רבי אהרן קיבליטשער זצ"ל, שהסתיר את ריבוי התבודדותו גם מאשתו. וכך סיפר:

"עני מרוד היה רבי אהרן קיבליטשער ז"ל, בביתו אין כל, רצפת ביתו אף לא מרוצפת, השולחן שבביתו מוצמד לקיר זקוף על שני רגלים, וכן שאר רהיטי הבית. ואף על פי כן היה נוהג לצאת חוץ לעיר להתבודדות כמעט מדי יום למשך כל היום, אף ביום קיץ במשך שבע עשרה שעות. וזאת, לאחר קומו בחצות מדי לילה, בדיוק בעת נקודת חצות ממש, וללא שעון, כי לרוב עניותו לא היה לו מעות אף לקניית שעון. ואחר תפילתו, אחר שאכל חתיכת לחם מרוחה בשום, היה מצחצח את נעליו כמכין עצמו ללכת לבקר אדם חשוב, וכששאלה אותו זוגתו: רבי אהרן, להיכן הנך הולך? היה עונה לה: עסקים שונים יש לי אצל הפרץ וצריך אני להיות אצלו לרגל עיסקי. והיתה בתמימותה שואלת אותו: וכי כל יום

צריך הנך ללכת לפרץ? והיה לוקח עמו סל עם ספרים והולך ומתבודד ביערות שבסביבה, וכך נהג רוב ימיו, עד לסוף ימיו ממש" (שי"ש"ק, ד, שער).

אמנם, זאת למודעי - שכשהדבר נצרך לחינוך בניו ובנותיו, אסור לו להסתיר מהם עבודותיו. רק אדרבא, יעבוד בפניהם את ה' בדחילו ורחימו למען ילמדו ממנו.

וכך כתב בספר חסידים: "אדם מגיד לבניו או לתלמידיו 'כך אני עושה', כך היה אבי עושה, כך היה רבי עושה, כדי שהם יעשו כך, דכתיב כי שמרתי דרכי ה' ולא רשעתי מאלקי" (ספר חסידים, סימן תקכג).

וכמו שהאריך בזה בעל המאור ושמשי, שלפני בניו צריכה עבודתו להיות בגלוי, כדי שילמדו לעשות כן. והרי מעט מדבריו:

"וזה גם כן פירוש: הנסתרות לה' אלקינו - פירוש, עבודת ה' ראוי שתהיה בהסתר שהוא במחשבה שהוא היותר נסתר מבני אדם. 'והנגלות' - פירוש, מפני זה התורה והתפילה היא בהתגלות, הוא 'לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת' - פירוש, שילמדו בנינו לעבוד ה' ולעשות כל מצוותיו ולהגות בתורתו, שאי אפשר ללמוד זה ממחשבת זולתו כי אם מנראה מתפילתו הזכה ולימוד תורתו" (מאור ושמשי, פרשת נצבים).

שכן: "כשנוגע לחינוך בניו, אין מקום להשפיל עצמו ולהסתיר מעשיו, אלא אדרבא, לקיים התורה והמצות בפרהסיא, בבחינת יוגבה לבו בדרכי ה', כדי שבניו ילמדו ממנו וילכו בדרכו. וכמאמר הגאון הקדוש בעל אוהב ישראל מאפסא זי"ע שלפני בניו אינו רשאי להשפיל עצמו, אלא אדרבא, בכדי להדריכם בדרך ישרה" (ילקוט אוהבי ישראל, חלק ב, ערך חינוך בנים).

פניני התחזקות והתעוררות

שנערכו ונעבדו מתוך אוצרות שיחותיו של הגר"מ שכטער שליט"א

שביבי אור

דרכי הלימוד

וכיצד ללמוד - בינתיים יזדרז לחטוף מה שיוכל, אפילו לימוד לא מתוכנן, כי הרי עוון ביטול תורה הוא גדול מאד, ולעומת זאת שכן לימוד התורה גדול מכל המצוות... ויש הרבה אנשים שהם כ"כ מבולבלים מהתכנון של שיעורי הלימודים עד שאינם יודעים מה טוב להם ללמוד ובאיזה דרך ללמוד. וגם לאחר שכבר התחילו איזה סדר בלימוד, עדיין לא נחה דעתם, באמרם אולי טוב יותר סדר אחר; כשקובעים סדר בגמרא חושבים אולי טוב יותר משניות, וכשלומדים משניות מתחילים מיד לדאוג: והלכה מה תהא עליה...? ואולי מן המשובח הוא לקבוע לימודם בהלכה דוקא, ואז קופצים ומה יהא עם חומש רש"י, ואולי לעזוב הכל ולהתחיל לימוד יומי על סדר הש"ס וכשמגיעים ל"ד חושבים מה יהא עם אורח חיים, הלכות שבת, ברכות וכיוצא באלו... וכל זה בא מבבלולי הבע"ד שאינו רוצה שילמוד.

הן על כל אלה העצה היעוצה היא שתחילת לימודם יהא דוקא בלא סדר מתוכנן... ויתנהגו כך ללמוד בהתמדה רבה מה שמתרמי, ללא תכנון מוקדם כלל, והסדר הרצוי לפי ערכו ממילא יבוא.

תכלית הדברים: לא לתכנן תחילה ואחר כך ללמוד, אלא ללמוד וללמוד, והתכנית הראויה תבוא מאליה בס"ד.

הקדוש ברוך הוא שתעבדהו כשאינך פנוי, וזהו התיקון המיוחד לך. וזאת הכוונה: שמא רצון הבורא שתמליכהו בעת אשר "לא תפנה"...

אז מרדווחים עוד יותר!

והנה אם יתנהג האדם כן ויחטוף תמיד מבלי לחשוב הרבה - יראה נכוחה כי בזמן "השלא כסדר" השיג הרבה יותר מהזמן שהוא "כסדר". וקצת מרומז זה במאמר חז"ל: "כל המקיים את התורה מעוני סופה לקיימה מעושר" (אבות פ"ד משנה ט') כלומר שחז"ל מגלים לנו סדר ודרך עבודה. כי עוני הוא מצב של "שלא כסדר", ואין מגיעים ל"כסדר" - ע"י שמקיימים תחילה להגות בתורה גם במצב של שלא כסדר, כי כאמור עיקר העבודה בעולם הזה היא בעת של שלא כסדר.

ללימוד בלי סדר

על כל פנים, עד שהאדם מגיע לדעת מה הוא סדר הלימוד השייך לו באופן אישי - צריך להיזהר בכל מיני זהירות, חלילה וחלילה שלא יפסיד זמנו לבטלה, אלא גם עד שיגיע לשלימות המיוחדת לו, עד שהקדוש ברוך יאיר עיניו איך

חטוף ואכול

אחת התחבולות הידועות של הבעל דבר, אשר על ידה הוא מטעה את האדם וגוזל ממנו המון לימוד התורה וכל עניני יהדות, הוא שנותן בלבו לחשוב כי עתה אינו זמן מסודר ומאורגן, מכמה וכמה סיבות ואמתלאות, בכל מיני תקופות של מצוקות קטנות או גדולות שעובר על כל אחד מה שעובר, ובעז"ה כשיסתדר הכל יקח את עצמו באופן חזק ואז יחזיר וישלים גם את אשר הפסיד בימים שלא היה מסודר... הנחה זו היא טעות מיסודה, וכבר אמרו חז"ל "חטוף ואכול חטוף ואישית", דעלמא דאזלינן מיניה כהלולא דמי" (עירובין נ"ד). חז"ל בלשון קדש דייקו ואמרו "חטוף", כי אי אפשר לחכות ולהמתין עד שיגישו לו בכבוד... כי הכלל הוא שעל האדם לחטוף בכל כוחו כמה שאפשר גם כשהוא נמצא במצב של "שלא כסדר". כי אם ימתין עד שהמצב "יסתדר", יפסיד בינתיים הרבה.

וצריכים לשנן זאת היטב, כי העולם הזה בו אנו נמצאים הוא בבחינת כסדר ושלא כסדר, ועל האדם הטילו את המשימה לעבוד את השי"ת גם כשנמצא בבחינת שלא כסדר. וכעין זה מובא פתגם נאה מהרה"ק מקאצק זי"ע על מאמר חז"ל: "אל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תפנה" - כי אפשר רוצה

איך מחממים חלות בשבת

רבים רוצים להדר לאכול חלה חמה בשבת כדי לקיים מצוות עונג שבת כראוי לו, וכפי שכתב **האורחות חיים** (הל' עיריות ה"ב) דכבוד שבת הוא שיהא לחם חם כמו הלחם הפנים, ומוציאים את החלה מהפריזע"ר בשבת ומניחים אותה לחמם, ויש לדעת שכדי לעשות דבר זה בהיתר צריכים להיזהר בכמה וכמה הלכות התלויות בה, כדלהלן:

חשש מוקצה

כשמוציאים את החלה מהמקפיא בשבת יש להיזהר שלא לטלטל דברים מוקצים המונחים בתא המקפיא, בשביל להגיע לחלה, והרבה פעמים המקפיא מלא מבשר עוף חי, אורז וקטניות שאינם מבושלים, שהם מוקצים, ואם החלה מונחת בפנים ואי אפשר להגיע אליה רק על ידי הזזת הדברים המוקצים, יש עצה להתחב מקל לתוך התא עד החלה ובכך להוציא את החלה, ואף שעל ידי זה זזים הדברים המוקצים מותר, שזהו טלטול מן הצד לצורך דבר המותר (סי' שי"א ט"ט). וכן מותר להזיז הדברים המוקצים בעזרת מקל או סכין בשביל לפנות מקום להגיע אל החלה המונחת בפנים (משנ"ב סי' שח ס"ק קטו).

יש מקפידים עם מגירות, ואם בתוך המגירה יש דברים מוקצים נעשית המגירה בסיס לדבר האסור והיא מוקצה, אמנם אם יש במגירה גם חלות מותר לפתוח את המגירה ולסגרה בחזרה, שאז נעשית המגירה בסיס לאיסור ולהיתר ואינה מוקצת (משנ"ב סי' רע"ז סי' יח). אך אם אין במגירה רק דברים מוקצים הרי היא בסיס לדבר איסור ואסור לפתחו. ובמקרה שאינו יודע באיזה מגירה נמצאת החלה ורוצה לפתוח את המגירה לבדוק אם יש בתוכה החלה, נראה שאם יודע שבמגירה אחת נמצאת החלה מותר לפתוח את כל המגירות בשביל לבדוק אם שם נמצאת החלה (דהיו קבוע וספק דרבנן, עי' סי' תלט ס"ב), אך אם לאחר שפתח את המגירה ראה שלא נמצאת שם החלה רק דברים מוקצים אסור להכניס המגירה חזרה בידיים אלא ידחפנו כלאחר ידי (סי' שי"א ס"ח).

והעצה היעוצה להניח מערב שבת את החלות במקום מסודר במקפיא, שיוכל להוציא ולהכניסו ללא חשש מוקצה.

חשש בורר

כאשר מוציאים את החלה מהמקפיא יש להיזהר מאיסור 'בורר', שאם החלה מעורבת בין שאר מיני מאכלים אסור להוציא את החלה מביניהם רק סמוך לסעודה, שהיא כבורר אוכל מפסולת (רמ"א סי' שיט ס"א), אמנם אם צריך זמן להפשיר או לחמם את החלה, מותר להוציא בכדי שישפיק להפשיר ולחמם עד הסעודה, אבל לא יותר מוקדם (עס"י תרי"א סק"ה שש"כ פ"ג דין פא). ויש להסתפק אם מי שהולך לבית המדרש בשבת בבוקר ובני הבית עדיין ישנים וחושש שאם לא יוציא החלה לפני הליכתו לבית מדרש ישכחו בני הבית ולא יוציא, וכאשר יחזור יהיה מידי מאוחר להוציא, אם יש בזה איסור בורר (עי' שש"כ שם הע' ריב שנוטה להחמיר ובקובץ מבית לוי ח"ט עמ' כט אות ט הקיל).

יש להסתפק אם מותר להוריד ניילון נצמד

שעל גבי החלה הרבה זמן לפני הסעודה, דאפשר שזה דומה לקליפת פירות שאסור לקלוף רק סמוך לסעודה משום בורר (רמ"א סס"י שכ"א), או אפשר דכיון שאינו דבוק בטבעו הרי זה כבגדים שמונחים זה על זה שמוותר להסיר בגדים העליונים כדי להגיע לתחתונים שאינו אלא כמסלק את העליון ומתעסק (עי' ביה"ל סי' שיט ס"ג ד"ה לאכול). ונראה להקל (ועי' שש"כ פ"ג דין מג). וכל שכן שאם רוצה להסיר הניילון בשביל לסלק את הקרח טרם הנחתו על המיחם כדי שלא יהא חשש בישול דמותר.

אמנם במקרה שהצטברו פתיתי קרח ודבוקים על גבי החלה, יש בהסרתם משום בורר, ואין להסיר את הקרח או לנער את החלה הרבה זמן קודם הסעודה, או הרבה זמן קודם שמניחה על המיחם.

חשש שהיה לכתחילה

יש להקפיד לחמם את החלה באופן שלא יהא איסור 'שהיה וחזרה', על כן אין להניחו רק על מיחם, או קדירת חמין, או על גבי תבנית שעל פלטה או בלע"ך, ולא בצורה ישירה על פלטה או בלע"ך (סי' רג"ז ס"ה והתבאר במאמר הקודם). אך בדיעבד אם הניח את החלה בצורה ישירה אין החלה נאסרת ומותר לאכלה גם בעודה חמה (עי' ביה"ל סי' ג' ד"ה יזהר בשם הדג"מ).

חשש בישול

מותר לחמם את החלה גם אם היא מתחממת כשיעור יד סולדת, דבדבר יבש אין בישול אחר בישול. אך אם יש קרח על החלה ויש חשש שיתחממו המים ויהיו יד סולדת אסור משום בישול, על כן יש להיזהר להסיר את הקרח קודם החימום. ונראה שאם הסיר את כל פתיתי הקרח ולא נשאר רק קצת לחות על החלה שוב אין חשש (עי' שו"ת שבט הלוי ח"ז סי' מב שמקיל במעט לחות בפס"ר דלא ניח"ל, ועי' שו"ת סי' י"ז וי"ל דשם ניחא ליה דהלכותיה היא חלק מהבשר, ובפרט שיש לצרף שיטת הפמ"ג סי' רג"ז מש"ז סק"ג דאזלינן בתר רוב).

לפעמים כאשר מניחים את החלה על מיחם עם ניילון נצמד מצטברים טיפות מים על הניילון מבפנים או מבחוץ, וזה נוצר מהזיעה, ונראה שאין חשש בישול על טיפות אלו (עי' סי' שיט ס"ט).

חשש הטמנה

אסור לכסות חלה שמונחת גבי קדירה או על גבי מיחם עם מגבות או שמיות מכל הצדדים, משום איסור הטמנה. ובדיעבד אם כיסה ונתחמם החלה נאסר באכילה אפילו בשוגג (סי' רג"ז ס"א ועי' שו"ת שו"ת צ"צ סי' ק"ו), ויש מחמירים אפילו אם חזר ונצטנן (חזו"א סי' לו ס"ק כא וכן כ"מ בשו"ת סי' רג"ז בקו"א סק"א, ומש"כ בביה"ל שם סי' ד"ה להחם אפשר דזה רק בגוי). ודוקא אם מכסה מכל הצדדים, אבל מותר לעטוף החלה במגבת אם משאיר קצת פתוח באופן שניכר שנסכסר אויר קר (רמ"א סי' רג"ז סס"א וכל הנו"כ מלבד החזו"א שם).

אמנם נראה שמותר להשאיר החלה מעוטפת בניילון נצמד גם בעודה על המיחם והקדירה, שהרי משאירים הניילון בשביל לשמור על הטריות ולא בשביל שמירת החום (סי' רג"ז ס"ב).

סימנים לביצה טהורה

באה ממורכב מעוף טמא.

ביצה עם חלבון בלבד

אפשר למצוא ביצה רק עם חלבון בלי שום חלמון, וכתב **הפרי חדש** (שם סק"ה) בשם **הריק"ש** שמעשה כזה בא לידו והטריף מחשש שאין בזה סימן טהרה, אבל **בספר שער השמים** (מאמר ה) כתב דכשתרנגולת עומדת מלהטיל ביצים אזי הביצה האחרונה היא קטנה מאוד ואין לה רק חלבון לבד. ועל פי זה פסק **הבן איש חי** (ש"ב בה"ב ח) שאם הביצה קטנה ביותר ונמצאת בלול התרנגולים בבית ישראל מותרת, אבל אם אינה קטנה מאוד אלא רק קטנה מעט מחברותיה אין להתיר, ואם הביאה גוי ואין ידוע מאיפה, אפילו קטנה מאוד אין להתיר.

ביצה עם שני חלמונים

ביצה שיש לה שני חלמונים אינו סימן טומאה, וכשר, וכתב **הפרי חדש** (שם) שאם יש קרום המפסיק בין שני החלמונים יצאו מאותם הביצים אפרוחים תאומים בב' ראשים וד' רגלים אך לא תשלם להם בריאותם ולא יצאו חיים, ואם אין קרום ביניהם יולד אפרוח אחד בראש אחד ובד' רגלים. ויש אומרים שאם יש קרום ביניהם יולדו תאומים נפרדים. ו**בשו"ת מנחת יצחק** (ח"י סי' סב) נשאל אם יש טיפת דם על חלמון אחד, נאם גם השני נאסרה, וזה תלוי אם יולדו תאומים נפרדים רק אותה שיש בה הטיפת דם נאסרה, אבל אם יולדו מחוברים שניהם אסורים, ולמעשה צידד להחמיר אלא אם כן הביצים הן ספגא מארעא.

משום סכנה.

לחם משנה שלם

לפעמים כאשר מניחים החלה על מיחם, נדבק תחתית החלה בכיסוי המיחם וכשמסירים אותה נפרמת ונפגם שלימותה. וידוע שיטת **החכם צבי** (סי' סב) שאם לא נחסר מהחלה רק אחד ממ"ח עדיין אפשר לצאת בה, ו**הקרבן נתנאל** (עירובין פ"א אות ג) חולק עליו, אך אם נפלו פירורין שאין דרך האדם להקפיד בכך אין חשש (עי' סי' סח סס"ו).

חלה על השולחן לכבוד שבת

הט"ז (י"ד סי' קעח סק"ז) כותב שנוהגים הנשים להניח החלה מן התנור על השולחן בערב שבת, וגאמור בזה כמה טעמים: א. דוגמת לחם הפנים שהניחוה מהתנור על השולחן, ב. משום חשש בסיס, מניחים בכניסת השבת חלה על השולחן שעומדים שם הנרות (משנ"ב סי' רע"ז סק"ח), ג. שיש מצוה לערוך השולחן מערב שבת כדי שיהא מוכן בבוא בעל הבית מבית הכנסת ויחברך מהמלאכים (סי' רסב ס"א), - ונראה שבשולחנות שלנו שאין מטלטלים אותם ואין חשש בסיס, אם מניחו במקום החימום לשולחן קודם שבעל הבית בא מבית הכנסת יוצא גם מנהג הט"ז.

השבוע בפרשה נמנו כל עופות הטמאים האסורים באכילה, ואחד מהם היא 'בת היענה', ודרשו חז"ל (חולין ס"ד) מפסוק זה שביצת עוף טמא אסור באכילה, ופירשו כי 'בת היענה' הכוונה ל'ביצת היענה'.

ונתנו חז"ל סימנים להכיר איזה ביצה באה מעוף טהור ואיזה מעוף טמא; ביצה מגולגלת ששני ראשיה מסתיימים בעיגול, היא ודאי מעוף טמא, וזה נקרא 'כד כד'. וכן ביצה שמסתיימת משני הצדדים מחודדים היא ודאי מעוף טמא, וזה נקרא 'חד חד'. ורק ביצה שמסתיימת מצד אחד ב'כד' ומצד השני ב'חד' יתכן שבאה מעוף טהור. עוד סימן יש, שאם החלמון מבחוץ והחלבון מבפנים היא ודאי מעוף טמא, אבל אם החלבון מסבבת ועוטפת את החלמון העומדת בפנים, יתכן שבאה מעוף טהור (ש"ע י"ד סי' פו ס"א).

ביצה כד כד – חד חד

לפעמים יש שינויים בביצים הבאים לפנינו, ודנו הפוסקים אם יש לחשוש שהם סימנים מביצים טמאים, כי כל הביצים הבאים כיום בחנויות הם 'כד חד', אבל לפעמים אין הביצה כל כך מעוגלת מצד אחד. ולמעשה כתבו **הפוסקים** שאין צריך שיהא ממש צד אחד עגול ממש וצד השני מחודד ממש, אלא כל שצד אחד הוא חד יותר מהצד השני אפילו רק כחוט השערה כשר (שפ"ד סק"ו ודרכ"ט סק"ד ה). אכן במקרה שימצא ממש 'כד כד' או 'חד חד' אין לאכול הביצה, והגם שהביצים שלנו באות מעופות טהורות, אם יש סימן טמא על הביצה כתב **הפרי תואר** (שם סק"ב) שיש לחוש אולי

חשש בשר בחלב

אם מניחים את החלה על סיר הטשולנט או מרק בשרי אסור לאכול החלה עם חלב בסעודת מילה מלכה, שהחלה בולעת טבע הבשר דרך כיסוי הקדירה (עי' י"ד סי' קה ש"ך סק"ג ופמ"ג או"ח א"א סי' קעב דאפשר שמבליע בכולה). ומי שדעתו לאכול שיריים מהחלה גם באמצע השבוע, נאסרת החלה לגמרי מחשש שמא ישכח ויאכל בחלב (בי"ד סי' צ"א סי' דרק ליומו מותר).

ואם הכיסוי נקי לגמרי ואינו מנוקב, ומניחים עוד דבר המפסיק בין החלה לכיסוי קדירה, או שהחלה מעוטפת בניילון נצמד ומפסיקה בין החלה לכיסוי, לא נעשית בשרית, ומותרת גם בחלב (י"ד סי' צב ס"ח).

חשש בשר ודגים

נוהגים העולם להניח חלה על קדירת טשולנט ומרק בשרי ולאכלה עם דגים ואין חוששים משום סכנה של בשר ודגים, שאין סכנה בפליטת כלים (עי' טור סי' קטז ועי' ט"ז בי"ד סי' צה סק"ג ופמ"ג שפ"ד סי' קח ססק"ח ומו"א סי' קעג סק"א). אך אם יש חור בכיסוי הקדירה שהזיעה עולה משם, או אם הכיסוי אינו נקי מבחוץ, יש להיזהר שלא להניח החלה על הכיסוי ממש, שובלע מבשר בעין ואסור לאכלה עם דגים

הרה"ק רבי פינחס מקאריין זיע"א

אחד מראשוני הראשונים של אבות החסידות, עוד מתקופתו של מרנא הבעל שם טוב זי"ע, היה הרה"ק רבי פינחס שפירא מקאריין זי"ע. הוא התקשר אליו בכל לב ונפש והיה מגדולי תלמידיו. במסורת החסידים נאמר גם, שהיה בבחינת 'תלמיד חבר' להבעש"ט. דברי תורתו העמוקים מתבדרין בבתי מדרשא מאז ועד עתה. סיפורים ועובדות מופלאים על דמותו הטהורה והנהגותיו בקודש נודעים גם בקרב אנ"ש חסידי ברסלב לדורותיהם. זאת מלבד מה שידוע לנו על הקשר שבין הצדיקים וגילויי ההערכה של רבינו הק' אליו. קיים אוצר של סיפורים על דמותו הטמירה שעברו בין החסידים מדור לדור, ובעיקר ע"י החסיד רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל. באסופה זו נשתדל בע"ה לשבץ את הסיפורים שדלינו מספרי וכתבי אנ"ש, ולשבצם כפינין חן בין פרקי תולדות חייו המאירים.

חוטרי מגזע תרשישים

רבי פנחס נולד בשקאלוב שבליטא בשנת תפ"ה. לאביו הגה"ק רבי אברהם אבא שפירא זצוק"ל. מקור מוצא משפחתם היה מהעיר אשפאיריה שבאשכנז, ועל שמה נקראה המשפחה בשם "שפירא". חוטר היה מגזע רם ונישא: רש"י הק', הראב"ן [רבינו אליעזר בר נתן], רבינו משה שפירא מבעלי התוס', הרא"ש ובנו רבינו יעקב בעל הטורים, רבינו נתן שפירא בעל מגלה עמוקות, ולמעלה בקודש.

מרנא הבעל שם טוב זי"ע העיד על מעלתו המיוחדת של משפחת שפירא כאחת מַשְׁלֵשֶׁת (ולגירסת אחרת ארבע) המשפחות המיוחסות והמפוארות שבישראל שמשמים שומרים על טהרת יחוסם, והם משפחות: א. מרגליות ב. שפירא. ג. הורוויץ. ולזאת חיבב הבעש"ט את תלמידיו הרה"ק רבי מאיר מרגליות זי"ע בעל מאיר נתיבים, רבי פינחס שפירא זי"ע מקאריין, ורבי צבי הירש הורוויץ אב"ד טשארטקוב, (ועיין ע"כ בסה"ק בני יששכר חודש ניסן מאמר ד' בסוף דרוש יו"ד).

אביו הגה"ק רבי אברהם אבא, היה בנו של הגה"ק רבי פינחס זצוק"ל המגיד משקאלוב, שימש כמגיד מישרים, והיה נוהג לסבב בערים ועירות בין קהילות ישראל, ולקרב את לבם של ישראל לאביהם שבשמים. לבנו הקדוש הזה, זכה בעקבות הנהגת קודש תמידית שנהג בה, ומשנבחן בה זכה לנשמה קדושה זו. וכך היה המעשה:

רבי אברהם אבא נהג לא להשיח בענייני חולין מעת קומו משנתו עד לסיום תפילת שחרית, יום אחד בדרכו לבית התפילה פגע בו נכרי קטן, ובידו חתיכת זהב כבד וביקש למכרו לו, ומאחר שהנוכרי סבר שאך גוש נחושת בידו ביקש בעבורו סכום פשוט, רבי אברהם אבא החווה לו ברמיזה: וזו מנין לך? השיב הנער: מצאתיו מוטל על שפת הנהר. רמז לו רבי אברהם אבא שאחר התפילה יבוא ויגמור את הקנין, אולם הערל אטום השכל לא הבין את רמיוזותיו ומיהר למכרו ללוקח שמצא ראשון. בלילה על משכבו הופיע בחלומו של רבי אברהם אבא, אביו הגה"ק רבי פנחס המגיד משקלוב, ובישרו שבעקבות עמידתו בניסיון לא לבטל מנהגו המקודש, לפיכך יזכה בנשמה קדושה - בן צדיק ונשגב אשר אורו יבהיק מזהב ומפז...

ואכן לפקודת השנה נולד להוריו רבי אברהם אבא זצוק"ל והרבנית מרת שרה רחל שיינדל ע"ה, ונקרא שמו בישראל פינחס ע"ש זקנו הנזכר רבי פינחס המגיד משקלוב.

עטרת זקנים בני בנים

זקנו רבי פינחס, אשר על שמו נקרא, נודע למשגב בצדקותו פרישותו וקדושתו. מסר נפשו ללמד תועים בינה ולהשיב טועים לכור מחבצתם. עיקר עניינו היה לפעול על אותם

המשך מעמוד א'

ומולידה שמחה, וכעצתו-אמונה של רבינו הקדוש (קצור לקוטי מוהר"ן, ח"א יג-א): "על ידי שמשברים תאות ממון ממשכיך השגחה שלמה, ושכירתה היא על ידי צדקה. כי על ידי צדקה מקררים חמימות תאות ממון, וזוכה להיות שמח בחלקו, ויש לו נחת רוח במה שחננו ה' ואינו אף להעשיר, וניצול מן הקללה של 'בזעת אפיך תאכל לחם' שהיא מתקיימת במשוקע בתאות ממון, שהוא יגע תמיד בביגעות וטרחות וטרדות גדולות ואין לו נחת רוח

תועים, לומר 'שמע ישראל' פעם אחת ביום, והבטיח להם בשל כך עולם הבא. ולעתים במקרים קשים, היה אף מעניק את חלקו שלו לעוה"ב, וכותב וחותם על כך בשטר ובעדים, על מנת שאותם נחשלים יזכירו על פיהם את ייחוד שמו הגדול יתברך.

יוקם פינחס מותוך העדה

בהגיעו לפרקו, נלקח לחתן אצל הגה"ק רבי יונה ווייל מסלאוויטא, דודו של בעל הקרבן נתנאל, שם התוודע לאורו של הבעש"ט הקדוש, ולימים היה לאחד מתלמידיו המובהקים. הוא זכה ממנו לקירוב והערכה עצומים, עד שיש אומרים שנחשב אף כתלמיד חבר להבעל שם טוב הקדוש.

בטרם התגלותו שימש בתחילה - כדרך רבים מצדיקי ורועי החסידות - כמלמד דרדקי לתשב"ר. מתבודד היה בפינתו, כשהוא צנוע ונחבא אל הכלים. ממעט עד לאחת בשיחה עם בני אדם, עד שנדמה להם לזרא וכפי שהעיד על כך גאון עוזינו מוהרנ"ת שאמר: "היום כשמזכירים את הרה"ק רבי פינחס מקאריין מזכירים אותו בשם 'רבי פינחס קאריצער', אולם פעם היו מכנים אותו 'דער משוגע'נער מלמד', וכן בשם 'דער שטומער בחור' - 'הבחור האילם', כי עשה עצמו כחרש וכאלם ועסק רק בתורה ובעבודת השית". בספרו סיפור זה ביאר החסיד רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל שכונת מוהרנ"ת היתה, שכל היראים והכשרים נחשבים כמשוגעים אצל ההמון, וכמו שאמרו חז"ל (סנהדרין יז. ע"ב) על הפסוק (ישעיה נט טו): "סר מרע משתולל".

כמו כן סיפר הרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל ממה שקיבל מאנ"ש באומן, שבעירו של רבי פינחס מקאריין היה יהודי אחד שביום מן הימים החלו לטורדו הרהורי כפירה ואפיקורסות רח"ל, וכמה שניסה להעבירם ממחשבתו לא עלתה בידו, עד שחש שחיי אינם חיים. הוא לא ידע להשית עצות לנפשו אנה יבוא ובפני מי יתנה את צרות לבבו כי היה איש כשר והתבטיש מכך מאוד וחשש לדבר ולגלות לשום אדם על אשר מתחולל בנפשו.

והנה עלה בדעתו שהטוב ביותר למצבו כעת הוא לפנות להלמד האילם ולפרש לפניו שיחתו, והוא מחמת שתיתקו ושמירת פיו בוודאי לא יגלה סודו, ובזה יוקל לו מעט, ואולי יתכן שאף יפרש לו דרך ועצה טובה להינצל ממצוקתו האיומה... רבי לוי יצחק היה מרגיש, שמשפור זה צריך ללמוד מוסר השכל לעצמו שאם חלילה מגיע שום הרהור כפירה וכיוצא בזה (באופן מסתורי רח"ל), אין להתעלם מכך ולומר שאלו דברים של מה בכך, אלא לחפש מיד עצות ותחבולות ו'לתלוש קברים' בצעקות על זה. כי האפיקורסים הרשעים שהיו מקודם אנשים כשרים לא נפלו לשאול תחתית בפעם אחת, אלא אמונתם נפגמה טיפין טיפין וקמעא קמעא עד שנפלו להיכן שנפלו רח"ל, וכמשל חולאת הגוף שאם יתרפא האדם בתחילת חוליו ולא יחפש עצות ותחבולות להתרפאות תיכף מהם, יתגבר עליו החולין עד שימיתו רח"ל, כן הוא ברפואת הנפש שמבשרי אחזה אלקי... וממחשבה למעשה, כך עשה. הוא נכנס לבית המדרש באישון ליל כאשר רבי פינחס היה עסוק שם בעבודתו את ה', הוא ניגש אליו וסיפר לו כל אשר בלבבו. או אז בלית ברירה בשמוע רבי פינחס את אשר בלבבו, פתח פיו בחכמתו והחל לדבר עמו, והדריכו ויעץ לו עצות כראוי. וסיים רבי לוי יצחק: "יש כמה דעות בזה איזה עצות נתן לו, אך זאת ידוע שבוודאי נתן לו עצה ההוגנת לו.

עובדא זו היתה אחת מהסיבות שגרמו בהמשך לפירסומו של רבי פינחס ברבים והתחלת זריחת אורו הק' לארץ ולדורים.

מעושרו רחמנא ליצלן".

הבה נדבק במצות הצדקה האמורה בפרשתנו, שהיא כאמור המקור לשמחה ואף לכל הברכות, וכלשון רבי נתן (פסוקו ה-לה) "כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלקיך וכו' על כן אנכי מצוך לאמר פתח תפתח את ירך, 'פתח תפתח' דייקא, כי על ידי זה נפתחים הצינורות ועל ידי זה יברכך ה' אלקיך, כי על ידי זה יורדת השפע בברכה גדולה כסדר בלי עיכוב כלל".

ר' מיכל מֵיֵאם

דר בעיר אומאן, והיה תלמיד מוהרנ"ת.

ר' מיכל התקרב למוהרנ"ת על ידי רבי נפתלי תלמיד רבינו ז"ל, שהרבה לדבר אליו בשבח מוהרנ"ת כמה פעמים, ואמר לו רבי נפתלי שהוא צריך דווקא להתקרב למוהרנ"ת, ושההכרח שיסע אצלו, כמבואר בעלים לתרופה (סי' כ"א עיי"ש).

קירב נפשות

וסיפר ר' שלמה קאוולער להרה"ח ר' שמואל הורוויץ ז"ל שהוא נתקרב בעיר יאס על ידי ר' מיכל לדרכי רבינו ז"ל. עוד סיפר שהר"ר מיכל קירב כמה אנשים לדרכי רבינו ז"ל בעיר יאס, והוא היה ראש החבורה, ונהגו כמה פעמים לנסוע בעגלה מיוחדת יחד לעיר אומאן על ציון רבינו ז"ל.

נסיעה למוהרנ"ת

בקיץ שנת תקפ"ז בא ר' מיכל לקבל פני מוהרנ"ת. ר' מיכל הגיע לעיר ברסלב ביום תשעה באב מעיר אומאן, וכששמע מוהרנ"ת שר' מיכל וחבירו באו אצלו בלי נטילת רשות מרבי נפתלי, חשש שמא יהיה זה פגם בכבודו של ר' נפתלי, ובפרט שר' מיכל היה אז חלוש מאד ברגליו ולא היה ראוי לבוא, לכן ערך אז מכתב לחבירו הנאמן רבי נפתלי והליץ בעדם שלא יקפיד עליהם.

"אינו הבעטלער שהוא בלא רגלים..."

וז"ל המכתב: "יום ב' עקב תקפ"ז ברסלב ... והנה ביום תשעה באב בתוך עוצם צערי ואבלי על חורבן בית המקדש ועל מעשינו המעכבים בניינו, בתוך כך בא לביתי מוכ"ז ה"ה ר' מיכל ועמו וכו', ועמדתי מרעיד ומשתומם, בפרט שר' מיכל חלוש ברגליו מאד [ואף על פי כן אינו הבעטליר שהוא בלא רגלים, וגם השם יתברך יזכנו לשמוע גם אותה המעשה], וגם הבנתי מדבריהם שהלכו מאומאן בלא רשות, כי לא קיבלו רשות ממעלתו שפורין גיזעגינין קודם נסיעתם ברגלם, והייתי רוצה להתאפק בכל כוחי שלא לצערם אך לא יכולתי להתאפק, והוכחתים על פניהם ודיברתי עמהם דברים הקשים כגידין שהיה אצלם כמדקרות חרב, על ביאתם אלי עתה. ובאמת בלבי היה לי רחמנות גדול עליהם, כי ידעתי כי אף על פי כן כוונתם לשמים באמת, אך אף על פי לא יכולתי להתאפק ודיברתי עמהם דברים קשים הרבה מאוד, והיה בדעתי שלא לקבלם אצלי על שבת, אך מחמת שהיה עוד קצת אורחים מנעמירוב לא רציתי לביישם כל כך. והנה כעת אני מוכרח לשלחם לביתם ולשלם בעדם שכן ענלה, מחמת שאצלי הוא סכנת נפשות שילך ר' מיכל ברגליו חס ושלום החלושים כל כך.

"והנה ר' מיכל מתנצל לפני הרבה, ואמר שלא ה' להוט כל כך לילך אלי רק על ידי דברי מעלתו שדיבר עמו כמה פעמים ואמר לו שהוא צריך דווקא שיהיה אצלי, ואף על פי כן היה מתיירא לקבל רשות ממעלתו פן עתה ימנע אותו מחמת שאין לו כח ברגליו, כאשר באמת היה ראוי למונעו. על כן באתי עתה בתפילה ובקשה עבדו ועבדו וכו' שירחם מעלתו עליהם ולא יוסיף לייסרם, כי כבר קיבלו אצלי יסורים הרבה חוץ עינייים וטלטולים בדרך".

"להביט על הטוב שבהם לבד"

"על כן עתה ראוי שתרחם עליהם לקרבם ולא לרחקם חס ושולם וכו', על כל פנים ראוי לנו למלאות רצונו ז"ל, לילך בדרכיו לרחם ברחמנות שלו על כל החפצים להתקרב לשמו הנשגב ז"ל, ולבלי להביט על הרע והחסרון של כל אחד, רק להביט על הטוב שבהם לבד. נא אחי חביבי נפשי ולבתי זכור והבט ושים לבך הטוב לכל אלה הדברים כי לא דבר ריק הוא" (עלים לתרופה, סי' כ"א עיי"ש באריכות).